

432. Åshusby, Norrsunda sn.

I en rapport till Vitterhetsakademien den 15 aug. 1886 angående en besiktning av fornminnena vid Åshusby meddelar Hans Hildebrand följande: »Vid grustagen fann jag en hittills okänd runsten, söndersprängd med krut i nio stycken. Med tre mans biträde lyckades jag sammanlägga styckena, så att stenen ligger nu fullständig; endast en skärfva felas, som sannolikt hade den viktigaste delen af inskriften. Det återstående lyder: Vikinkr lit raisa stain at suni sina Kruk auk Asbiarn Suain pisi var ... suni ki-t kirpa.» De grustag, som här åsyftas, ha varit belägna på södra sidan av åsen. Inga senare uppgifter finnas om runstenen, och den torde vara förkommen.

Inskriften var sålunda:

uikinkr lit raisa stain at suni sina kruk auk asbiarn suain pisi uar ... suni ki - t kirpa

5 10 15 20 25 30 35 40 45 50 55 60 65

Vikingr let ræisa stæin at syni sina Krok ok Asbiorn. Svæinn þessi var ...

»Viking lät resa stenen efter sina söner Krok och Åsbjörn. Denne sven var ...»

Om namnet *Vikingr* se Sö 182, om namnet *Krokr* U 32.

Åshusby, Norrsunda sn.

O. Celsius har vid sitt besök i Norrsunda den 26 juni 1728 gjort följande anteckning (F m 60:2, s. 438): »Åshusby i Norsunda. En sten rund, och öfver par alnar hög, bred som spann, flaot ofvan på hvarest † såsom ett bomärke är uthuggit. Söder från byn på backen. Flere sådana kulriga stenar finnas på backen bland buskarna, men ike något påskrifvit.» Med backen S om byn menar Celsius givetvis åsen, där ett betydande gravfält funnits, delvis förstört i senare tid genom grustäkt. I en redogörelse för fornlämningarna vid Åshusby från år 1866

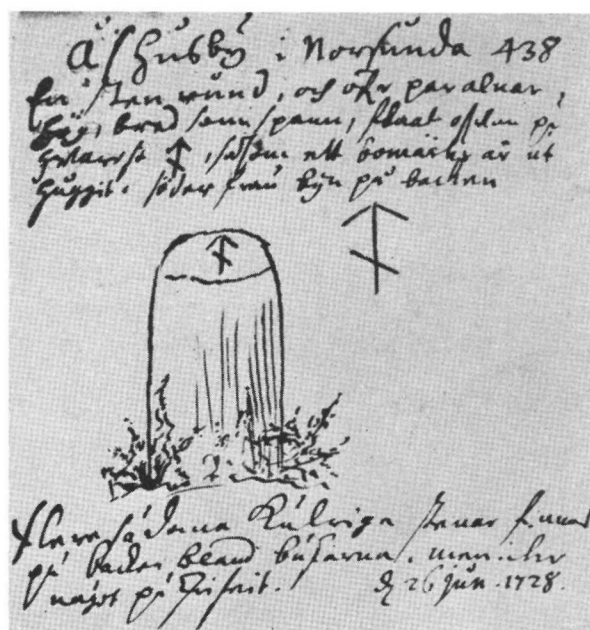

Fig. 144. Åshusby, Norrsunda sn. Efter teckning av O. Celsius.

(ATA) meddelar Hans Hildebrand: »På graffältet stod fordom ... tre resta stenar. Dessa äro undanflyttade och resta i sjelfva ås-slutningen, der de tillsvidare äro skyddade. Men tätt invid är byns grusgrop, hvars utvidgning snart nog torde vålla stenarnas fall, såvida icke någon skydds-åtgärd vidtages. En sådan är så mycket mer angelägen, som en af stenarne är synnerligen märkelig genom att den på toppen har inristade tvenne samstafva runor †.»

433. Husby-Ärlinghundra kyrka.

Pl. 68.

Litteratur: B 177, L 543, D 2: 212. Ransakningarna 1667—84; J. Hadorph, Resejournal 1682; J. Peringskiöld, Monumenta 3, bl. 136; UFT h. 2 (1872), s. 30; E. Brate, Anteckningar 1909 (ATA); Sveriges kyrkor, Uppland 4 (1920), s. 20.

Äldre avbildningar: J. Leitz och J. Hadorph, träsnitt (i Peringskiölds Monumenta och B 177); Dybeck a. a.; Brate foto 1909 (ATA).

Runstenen sitter inmurad på utsidan av södra kyrkväggen, 1 m. Ö om vapenhuset, 0,30—0,40 m. över marken, under ett fönster.

Det är sannolikt denna runsten, som avses i *Ransakningarna*: »Vthi Husseby Kyrkiomur finnes een Runsteen.» På träsnittet i Peringskiölds *Monumenta* finnes anteckningen: »Hussby Södra Kyrkemur» (B 177: »Kyrkomuren», L 543: »S. kyrkomuren»). Ristningen har senare varit dold av rappningen men blev år 1870 (enligt Dybeck) avtäckt.

Rödgrå granit. Längd 1,04 m., bredd 0,45—0,60 m. Ytan är slät. Ristningen är jämnt och väl huggen och synnerligen väl bevarad.

Inskrift:

× · biarn · finuiþar · sun · lit · raisa · stain · eftir · sik · sialfan ·

5 10 15 20 25 30 35 40

Biörn, Finnviðar sunn, let ræisa stæin æftir sik sialfan.

»Björn, Finnvids son, lät resa stenen efter sig själv.»

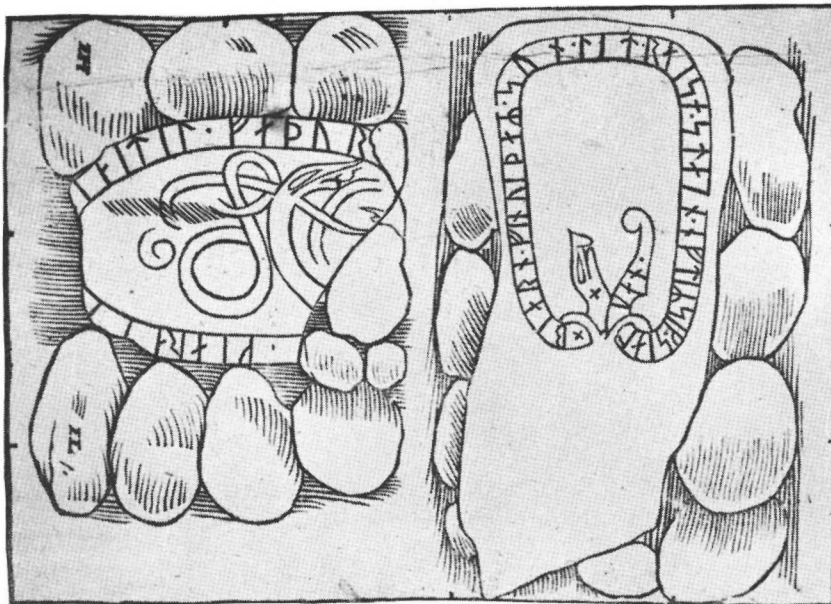

Fig. 145. U 433 och 434. Husby-Ärlinghundra kyrka. Efter B 177.